

घरेलु हिंसाबाट महिलाहरुको संरक्षण अधिनियम 2005

परिवारमा महिलाहरुविरुद्ध भैरहेका हिंसा रोक्नको निम्ति सन 2005 मा घरेलु हिंसाबाट महिला संरक्षण कानुन बनाइएको थियो। यो कानुन यस प्रकार रहेको छ-

- * यी एउटा दिवानी कानुन हो।
- * यो कानुनले पत्नी, दिदि-बैनी, छोरी, आमा, एकली महिला आदि घरेलु संबन्धमा जोडिएका महिलाहरुमाथि भै रहेको हिंसाबाट उनीहरुलाई सुरक्षा प्रदान गर्दछ।

यस कानुनको मुख्य प्रावधान :

- * कानुन अनुसार परिवारमा महिलाहरुमाथि शारीरिक, मानसिक, यौनिक र आर्थिक हिंसा गर्नु अपराध हो।
- * कानुन अनुसार दाईजो वा सम्पत्तिको माग गर्नु अपराध हो।
- * कानुन अनुसार घरेलु कार्यमा रोक लगाउनु नानी वा महिलालाई खर्चको निम्ति पैसा नदिनु, आमदनी वा सम्पत्ति खोस्नु आदि आर्थिक अपराध हो।

- * यस कानुनमा पुलिसलाई कार्यवाहीबाट टाढा राखिएको छ।
- * यस कानुनमा प्रति जिल्लामा संरक्षण अधिकारी (प्रोटेक्शन अधिकारी) नियुक्त गरिएको छ।
- * कुनै कुनै राज्यमा महिला बाल विकास परियोजना अधिकारीलाई नै प्रोटेक्शन अधिकारी बनाइएको छ।

- * घरेलु हिंसाको चपेटमा परेका महिलाहरुले संरक्षण अधिकारीसंग दुख पोख्न सक्ने छन्।
- * शिकायत गरेको 3 दिन भित्रै मजिस्ट्रेटले सुनवाइको तारिक तय गर्नु पर्छ र 60 दिन भित्र निर्णय सुनाउनु पर्छ।

- * यस कानून अनुसार पिडीत महिलालाई सबै प्रकारको सहयोग पुर्याउनु संरक्षण अधिकारीको जिम्मेदारी हो।
- * हिंसा गंभीर भएमा संरक्षण अधिकारीले पुलिसलाई जानकारी गराउने छन्।
- * यस कानून अनुसार महिलालाई दिइएको आर्थिक सघाउका आदेशहरु सहि तरिकाले लागु भएको छ कि छैन त्यसको जांच गर्नु संरक्षण अधिकारीको कर्तव्य हो।

घरेलु हिंसाविरुद्ध महिलाले तल लेखिएका सघाउ प्राप्त गर्ने अधिकार छ :

- * सुरक्षाको आदेश प्राप्त गर्नसाथ पुलिसले हिंसा रोक्न सक्छ।
- * कुनै गंभीर घटनामा पुलिसले हिंसा फैलाउनेहरुलाई घर प्रवेश गर्नमा रोक लगाउन सक्छ।
- * आर्थिक हिंसाको तहत पिडीत महिलाले शारीरिक, मानसिक र सम्पत्तिमा भएको घाटाको भरपाई, उपचारको खर्च आदि प्राप्त गर्ने छन्।
- * जीवन-यापनको निम्ति प्रतिमहिना खर्चको माग गर्न सक्छन।
- * महिलाको आफ्नो घरमा रहने अधिकार छ। यदि छुट्टै बस्न चाहेमा उसले त्यो व्यवस्था प्राप्त गर्ने अधिकार रहन्छ। यी व्यवस्था उसको पतिले मिलाई दिनु पर्छ।

- * महिलाले आश्रय गृहमा जाने अधिकार प्राप्त गर्न सक्छन्।
- * पीडित महिला र हिंसा फैलाउने व्यक्तिमाथि काउंसिलिंगको आदेश हुन सक्छ।
- * हिंसा गर्ने व्यक्तिलाई पक्राउ पनि गराउन सक्छन्।
- * अदालतको आदेश नमानेको खण्डमा हिंसा गर्ने व्यक्तिलाई एक सालको कैद र 20,000 को जरिमाना वा दुवै हुन सक्छ।

एउटा अपील

यस कानूनको बारेमा स्वयं जानकारी प्राप्त गर्नुहोस। आफूले प्राप्त गरेको जानकारी आफ्नो घर-परिवार, छेउ-छाउमा रहने व्यक्तिहरु सबैलाई दिनुहोस्। तपाइले दिएको जानकारीले कुनै महिलाको जीवन सुखमय पनि बन्न सक्छ।

सत्यमेव जयते

न्याय विभाग

विधि तथा न्याय मन्त्रालय, भारत सरकार

साक्षर भारत

राज्य स्रोत केन्द्र असम

राष्ट्रिय साक्षरता मिसन प्राधिकरण

मानव संसाधन विकास मन्त्रालय, भारत सरकार

website :: www.srcguwahati.in

साक्षर भारत

कानुनी साक्षरता शृंखला-6

घरेलु हिंसाबाट महिलाहरुको संरक्षण अधिनियम 2005

